

**Na de meditatie hoort u een stukje, gespeeld door uit de Messiah van Händel:
'He shall feed his flock'**

Meditatie n.a.v. Jesaja 40 en Openbaring 21: 8 – Laatste zondag van het kerkelijk jaar.

Lieve mensen, samen gemeente van Jezus Christus

Er zijn wellicht een aantal dingen die in tijden als je verdriet hebt enige troost of verlichting kunnen geven b.v. mooie muziek, een mooi boek, een gedicht, een opkomende zon, wandelen in de natuur met of zonder hond etc. maar van één ding is **bewezen** dat het ook troost geeft als je verdrietig bent en dat is **chocolade** en dat schijnt ook nog eens voordelen te hebben voor je lichaam, geest en ziel.

Al eeuwenlang wordt cacao in het midden en zuiden van Amerika gebruikt voor Heilige rituelen en speciale cacaoceremonieën. Een cacaoceremonie is een helende ceremonie, die je verbindt met je intuïtie, de aarde en je hart. Volgens de Maya's, beschikt cacao over krachten met een helende werking. Zij beschouwen chocolade niet voor niets als **het** voedsel voor de Goden. Het brengt je terug naar je kern. Hoe puurder, hoe rauwer de cacao, hoe beter voor je lichaam en ziel.

Onthoud wel: het geluksmomentje, dat troost in de vorm van chocolade is maar voor **even** en neemt niet je verdriet **weg**.

Dit kan je allemaal vinden op het internet, en er is zelfs ooit een boek verschenen: **Chocolat van J. Harris**, het is een wereldwijd vertaald boek en nu ook verfilmd, waarin ene Vivianne in een klein Zuid-Frans dorpje neerstrijkt pal tegenover de kerk en daar een chocolaterie opent op **As-woensdag** nog wel en de parochianen daar verleidt om haar heerlijke chocola te eten, terwijl ze op As woensdag juist beginnen moeten met vasten, dus de dorpspastoor is dan ook héél boos op haar.

Enfin, wellicht zijn er onder u die het gelezen hebben.

En dan komen wij hier in de kerk vandaag op deze bijzondere gedenkozondag met de woorden uit het boek Jesaja:

'Troost, troost **mijn** volk,' zegt **jullie** God. Spreek Jeruzalem moed in, daar begint hoofdstuk 40 uit het boek Jesaja mee, dat we zojuist hebben horen lezen.

Troost....letterlijk vertaald uit het woordenboek: **bemoediging. Moed** inspreken?

Maar is dát nu juist niet het **aller moeilijkste** dat er is?

Want....welk verlies je ook geleden hebt....je land, zoals het volk Israël toen in ballingschap, en zovele anderen nu nog, je huis b.v. na een overstroming of

brand, je baan bij ontslag, je gezondheid als een ziekte je wordt aangezegd, je ouders die je met liefde opgevoed hebben, je man, degene waarop je bouwde, je vrouw, de liefde van je leven, je kind, waar je alles voor over hebt, kwijt raken aan het leven óf aan de dood, is daar troost voor?

“Wat pijn tot pijn maakt, is dat het ondeelbaar is”, schreef filosofe Karin Melis, nadat bij haar de ziekte kanker was vastgesteld.: je kúnt het niet delen. Want waar haal je de moed vandaan (weet u nog wel, troost is bemoediging) als je uit je land, je huis en haard verdreven bent, je baan verloren hebt, je gezondheid taant en niet meer te redden is en zeker als het aller dichtst nabij komt: je ouders, je wederhelft, het kind dat je gedragen hebt, een stuk van jou meenam?

En dan lees ik in een nieuwe catechismus van Huub Oosterhuis: Alles voor allen: ‘De Bijbel spreekt over een Bevrijder-Schepper God, die deze aarde aan de mensen en aan elkaar gegeven heeft, die dus **niet** ingrijpt, **geen** rampen zendt, **óf** verhindert, en hier op aarde mensen **niet helpt, troost, begeestert, bemoedigt, begenadigt, buiten** mensen om...nogmaals **buiten** mensen om.

Wij mensen, hoe klein, hoe minderwaardig we onszelf vaak vinden, van geen of weinig betekenis, van **ons** moet God, de Vader het dus hebben, van zijn **lastige, kleingelovige, goddeloze kinderen, zijn mensen, maar wel zijn beeldragers. En God zag de mens en het was goed: Tov! Het was immers naar zijn beeld? En Hij zegende de mens ook nog!** En **wij** moeten dus troosten! Weet u het nog wel: Troost, troost **mijn** volk, zegt **jullie** God, met handen en armen die dus het verlengde zouden moeten zijn van **Zijn** armen en handen.

Diezelfde armen van de Goede herder bijvoorbeeld, waarvan ook gelezen werd, die de lammeren zacht streelt, die ze aan zijn borst vlijt en zorgzaam de ooien leidt.

Nee, de bijbel is geen eenvoudig romannetje. Het is ook geen geschiedenis of natuurkundeboek. De bijbel is een geloofsboek, waarin het over relaties gaat, relaties met elkaar, met de natuur, met God en met jezelf. Het is een boek vol wijsheid, dromen , visioenen, gelijkenissen, inzichten en geheimen.

Ik hoorde jaren geleden eens een predikant zeggen:

Ieder lidwoord, iedere punt en komma in de Bijbel doet ertoe, iedere **titel en jota** staat er ergens, en zijn vrouw zei: “Op maandag kruipt hij door de Schrift”. Mooi hè? Hij kruipt door de Schrift en **nóg** blijft het onbegrijpelijk, niet te bevatten, zoals de kamerling uit Ethiopië er zonder uitleg van Filippus ook niet uitkwam. Wij hebben uitleg nodig, elke week weer, oefenen, om samen te ontdekken wat tot onze vrede, onze sjalom dient, en deze sjalom is niet te

vergelijken met de afwezigheid van oorlog, het heeft te maken met de vrede in ons hart, zoals God ons met hart en ziel liefheeft.

Maar....kunnen we dan helemaal niets doen? Soms kan je inderdaad voor je gevoel heel weinig, maar soms kan dat misschien veel meer zijn dan je denkt. Stil zijn misschien? Stil zijn bij verdriet en gemis ligt ons niet zo én is ook moeilijk, vergeet dat niet en ieder mens heeft maar een beperkt opnamevermogen voor de ellende van anderen en dan dringt die niet meer door tot de diepte van ons hart.

Wij zijn bovendien vogeltjes die graag kwetteren, maar gelukkig zingen en fluiten we soms ook als lijsters.

Maar nogmaals...stil zijn naast iemand met verdriet is heel moeilijk.

Judith Herzberg, de dichteres, vaak ziek en bedlegerig, dichtte:

‘Mijn vader had een lang uur zitten zwijgen aan mijn bed

Toen hij zijn hoed had opgezet zei ik”

“Nou dit gesprek is makkelijk te resumeren”.

‘Nee, toch niet”, zei hij, “Je moet het maar eens proberen”.

Vandaag zijn wij hier bijeen op een bijzondere dag, de laatste zondag van het kerkelijk jaar; we sluiten een jaar af en in de kerk gaat dat niet gelijk op met het kalenderjaar waarop we op 1 januari opnieuw beginnen. In de kerk begin je opnieuw op de 1^e zondag van Advent, op weg naar Kerstmis zien we uit naar de geboorte van Jezus, Gods Zoon, een nieuw begin.

En op deze laatste zondag kijken we terug en herdenken degenen die ons in het afgelopen kerkelijk jaar ontvallen zijn. We zijn bijeen met gemeenteleden die langer of korter een dierbare naaste verloren hebben.

En als dat zo is, als je letterlijk iemand kwijt bent, dan leef je op de golven van verdriet. Alles wordt anders, alles voelt anders. De dingen verschieten van kleur, de glans is eraf en kan je iemand dan wel troosten? bemoedigen?

Daar zijn heel veel teksten en boeken over geschreven en sommige teksten troosten niet, brengen geen hoop, maar ze proberen het gemis en het heimwee te benoemen. Ze vertellen wat voorbij is en nooit meer terug komt. Wie rouwt weet dat er een tijd voorbij is. Dat hoeft niemand met zoveel woorden te zeggen.

Woorden en teksten die troosten hebben het niet over **morgen**, maar over **vandaag**, nu de dag van **gisteren** wordt gemist, die raken als het ware de pijn aan. ‘Waar het **zware** benoemd wordt, wordt het **verlicht**, niet weggenomen, maar erkend’, schreef eens Pastor Marinus van den Berg.

Maar moeten we dan verder leven zonder hoop? Zonder enig verder perspectief? Even wachten, niet te overhaast conclusies trekken, want hebben we ook niet gelezen de laatste verzen van Jesaja 40 vers 27 tot en met 31. Daar staat:

‘Jakob, waarom zeg je – Israël, waarom beweer je: “Mijn weg blijft voor de Heer verborgen, mijn God heeft geen oog voor mijn recht?

Weet je het niet? Heb je het niet gehoord? Een **eeuwige** God is de Heer, schepper van de einden der aarde. Hij wordt niet moe, Hij raakt niet uitgeput, zijn inzicht is niet te doorgronden. Hij geeft de vermoeiden kracht.

Een **eeuwig** God is de Heer

Eeuwig, een bijbels gegeven.

Het Hebreeuwse woord voor eeuwigheid ‘olam’, las ik ergens, betekent het verborgene, iets wat zover van je aflight dat het voor jou verborgen ligt. Als wij ons leven voorstellen als een weg, dan zijn er voor en achter ons dagen, die wij niet meer overzien, die in het verborgene liggen. Deze dagen heten eeuwigheid, – een periode zonder begin en einde -krijgt pas een heel volle betekenis als het met God in verband gebracht wordt. God, zo geloven wij, omspannt alle tijden en alle geslachten. Hij is voor mij en na mij. Hij is de eerste en de laatste, de alfa en de omega, het begin en het einde. Als je gelooft in een eeuwig leven, bedoel je niet, denk ik, dat je zoals je nu bent, eruit ziet, onsterfelijk bent.

Wij mogen geloven dat het geloof in eeuwigheidsleven een geheim uitdrukt dat er wegen zijn die **niet doodlopen**. Waarom niet? Omdat zij samenvallen met Gods wegen, vermoed ik. Dat is heel bemoedigend als je de weg van Jezus probeert te gaan. Maar... eeuwigheidsleven mag **nooit** de aandacht van de **aarde** afleiden. Het begint immers niet pas straks, maar het is al begonnen, zie je het niet staat er in een lied.

En zo komen we tenslotte vanzelf terecht bij Openbaring 21, waar o.a. gezegd wordt:

‘Gods woonplaats is **onder** de mensen. Hij zal **bij hen** wonen. Zij zullen **zijn** volk zijn en God **zelf** zal als **hun** God bij hen zijn. Hij zal **alle** tranen uit hun ogen wissen. Er zal **geen dood** meer zijn, **geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn**, want wat er eerst was is voorbij’.

Even een inkijkje wordt ons via de Openbaring, het visioen van Johannes gegeven, maar wàt zag Johannes dan? Hij zag niets buitenzinnigs, nee Johannes zag een **nieuwe wereld** ‘en de zee is niet meer,’ dat doodsgedebied, want dat was de zee voor de mensen van toen en ook nu. Er is geen dreiging meer, geen recht van de sterksten. Hij zag een nieuwe wereld waar mensenrechten gelden, een

nieuwe wereld waar we volharding en troost zullen vinden en in hoop kunnen leven.

Een wereld waarin ook Martin Luther King geloofde: I have a dream!

Èn Johannes zag die nieuwe wereld 'uit de hemel' neerdalen. Uit de hemel, 'van Godswege' dus

Want God is ons aller Vader, hij is de Alfa en de Omega, het begin en het einde, het complete Woord van God, zo geloven wij.

In de antieke wereld, las ik, betekenen de Alfa en de Omega meer dan het a tot en met z van ons alfabet, (het gaat om de hele wereld) zoals sjalom meer betekent dan de afwezigheid van oorlog.

Waarom....ik denk ...omdat Gods hart erbij betrokken is, bij alles wat Hij doet. Hij **vlijt** ons lammeren tegen zijn hart en zorgt voor ons als een herder én....**lijdt met ons mee!** Aan leven én dood.

Mooi, héél mooie woorden en prachtig en liefdevol omschreven in de bijbel, maar nogmaals wat hebben wij eraan als onze dierbare ons niet meer aan hun borst en hart kunnen vlijen en wij soms met 'stomheid geslagen zijn?'

Ida Gerhardt, de dichteres zegt het zo:

'Zoek bij een goede vriend, u toegewijd
één die u niets verwijt, niets vraagt, niets raadt
maar u verdraagt met een beschreid gelaat
Die, zelf zwijgzaam, u kent voor wie gij zijt
en merkt dat het, nog bevend, berg-op gaat!'
want:

'Dit groot verdriet dacht ik, gaat nooit voorbij
zo was het ook – omhangen deed het mij
tot alle daagse dingen mij gaven te verstaan
verdriet gaat nooit voorbij, zèlf moet je verder gaan!'

Dat het zo moge zijn, stapje voor stapje bevend de berg-op en dat wij als medemensen ons bescheiden aanbieden als het verlengde van Gods liefdevolle, zegenende armen en handen., in compassie en mededogen. Want wij kunnen niet zonder Gods liefde, compassie en mededogen. Hij zal ons **dragen met Liefde**, maar Hij heeft ons **ook** nodig, en vertrouwt ook op ons. Hij hunkert zelfs naar ons nogmaals in compassie en mededogen om mee te werken aan een '**tov**' leven hier op aarde.

Dat het zo moge zijn in de naam van de Vader en de Zoon én de Heilige Geest.
Amen.

Gedicht: Nooit (Huub Oosterhuis)

Nooit hoorden wij andere stemmen dan de onze
Nooit waren er handen die doen wat handen niet kunnen
Nooit andere Goddelozer mensen dan wij.
Maar....er was daglicht, **alle** dagen **wat** er ook gebeurde
Alsof wij liepen over een onzichtbaar weefsel
Boven de afgrond dat niet scheurde
Nooit werd iemand weg getild uit de tijd
Maar soms....even....wordt lijden opgeschort
Of dragen wij het samen.
Zó zouden wij moeten leven!